

Zatwierdzam
Burmistrz Miasta Jarosławia

BURMISTRZ MIASTA
JAROSŁAWIA

mgr Waldemar Paluch

PLAN
OCHRONY ZABYTEKÓW

NA WYPADEK KONFLIKTU ZBROJNEGO I SYTUACJI KRYZYSOWYCH
PAŃSTWOWEJ WYŻSZEJ SZKOŁY TECHNICZNO - EKONOMICZNEJ
w JAROSŁAWIU.

UZGODNIONO
WOJEWÓDZKI PODKARPACKI
KONSERWATOR ZABYTEKÓW

wz. Podkarpackiego Wojewódzkiego
Konservatora Zabytków

Bartosz Podubny

Bartosz Podubny
Wojewódzki Podkarpacki Konservator Zabytków

REKTOR PWSTE W JAROSŁAWIU

REKTOR

prof. nadzw. dr hab. Krzysztof Rejman

1. PODSTAWA PRAWNA 4
 2. WSTĘP – KONCEPCJA DZIAŁANIA 4
 - 2.1. ZAPOBIEGANIE. 5
 - 2.2. PODWYŻSZENIE GOTOWOŚCI 5
 - 2.3. REAGOWANIE. 5
 - 2.4. ZABEZPIECZENIE. 5
 3. CHARAKTERYSTYKA ZASOBÓW I ROZMIESZCZENIE ZABYTEKÓW ORAZ STOPNIA ICH SPODZIEWANEGO ZAGROŻENIA: 6
 4. WYKAZ OBIEKTÓW ZABYTEKÓW NIERUCHOMYCH WPISANYCH INDYWIDUALNIE DO REJESTRU ZABYTEKÓW. 6
 5. WYKAZ POZOSTAŁYCH OBIEKTÓW ZABYTEKÓW NIERUCHOMYCH POZOSTAJĄCYCH W EWIDENCJI ZABYTEKÓW. 6
 6. WYKAZ ZABYTEKÓW NIERUCHOMYCH PODLEGAJĄCYCH ZABEZPIECZENIU W RAZIE SYTUACJI KRYZYSOWYCH LUB NA WYPADEK KONFLIKTU ZBROJNEGO 6
 7. SPODZIEWANE ZAGROŻENIA ZABYTEKÓW ADMINISTROWANYCH PRZEZ PAŃSTWOWĄ WYŻSZĄ SZKOŁĘ TECHNICZNO – EKONOMICZNĄ W JAROSŁAWIU 8
 8. PROCEDURY POSTĘPOWANIA. 12
 - 8.1. POŻAR 12
 - 8.2. PODTOPIENIA I ZALANIA 13
 - 8.3. WYSTĄPIENIE KATASTROFALNYCH ZJAWISK ATMOSFERYCZNYCH . 14
 - 8.4. ZAGROŻENIE ŚRODKAMI BIOLOGICZNYMI, CHEMICZNYMI I PROMIENIOTWÓRCZYMI. 15
 - 8.5. KATASTROFA BUDOWLANA, TECHNICZNA, KOMUNIKACYJNA LUB ZNISZCZENIE OBIEKTÓW I INFRASTRUKTURY. 16
 - 8.6. ZAGROŻENIE ATAKIEM TERRORYSTYCZNYM. 17
 - 8.7. W RAZIE ZAISTNIENIA AKTU(ÓW) WANDALIZMU. 19
 - 8.8. OCHRONA ZABYTEKÓW NA WYPADEK KONFLIKTU ZBROJNEGO. 20
 - 8.9. OCHRONA ZABYTEKÓW W CZASIE PODWYŻSZONEJ GOTOWOŚCI. 20
 - 8.10. ZADANIA W CZASIE DZIAŁAŃ WOJENNYCH. 21
 - 8.11. LOGISTYCZNE ZABEZPIECZENIE DZIAŁAŃ OCHRONY ZABYTEKÓW. 21
 9. WNIOSKI Z ANALIZY ROZMIESZCZENIA I ZAGROŻENIA ZABYTEKÓW ORAZ SPOSOBY ICH OCHRONY 22
 10. SPOSÓB WSPÓŁDZIAŁANIA, POWIADAMIANIA I ŁĄCZNOŚCI 22
 11. OZNAKOWANIE OBIEKTÓW ZABYTEKOWYCH ZNAKIEM ROZPOZNAWCZYM KONWENCJI HASKIEJ 24
 12. ZESTAWIENIE PRAC DOKUMENTACYJNYCH I KONSERWATORSKO - ZABEZPIECZAJĄCYCH W RAZIE WYSTĄPIENIA STRAT I SZKÓD W ZABYTEKACH 25
 13. ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI I ALARMOWANIA 26
 14. ARKUSZ AKTUALIZACJI 27
 15. FORMULARZ ZGŁOSZENIA STRAT W ZABYTEKACH 28
 16. WYKAZ ZABYTEKÓW NIERUCHOMYCH PWSTE JAROSŁAW PODLEGAJĄCYCH ZABEZPIECZENIU W RAZIE SYTUACJI KRYZYSOWYCH LUB NA WYPADEK KONFLIKTU ZBROJNEGO 29
 17. WYKAZ JEDNOSTEK, INSTYTUCJI I RZECZOZNAWCÓW PRZEWIDZIANYCH DO UDZIELENIA POMOCY ZABYTEKOM W RAZIE ZAGROŻENIA 30
-

1. PODSTAWA PRAWNA

1. Konwencja Haska o ochronie dóbr kulturalnych w razie konfliktu zbrojnego wraz z Regulaminem wykonawczym do tej Konwencji oraz Protokółem o ochronie dóbr kulturalnych w razie konfliktu zbrojnego z dnia 14 maja 1954 r. /Dz. U. z 1957 r. Nr 46, poz. 212- załącznik/.
2. Drugi Protokół sporządzony w Hadze dnia 26 marca 1999 r. do Konwencji o ochronie dóbr kulturalnych w razie konfliktu zbrojnego, podpisanej w Hadze dnia 14 maja 1954 r. /Dz. U. z 2012 r., poz. 248/.
3. Konwencja Paryska z dnia 16 października 1972 r. w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego. /Dz. U. z 1976r. Nr 32, poz. 190/.
4. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. - Dz. U. z 2017. 2187 z późn. zm.).
5. Ustawa z dnia 10 lipca 2015r. o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2016r. poz. 1330).
6. Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 25 sierpnia 2004 roku w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych (Dz. U. Nr 212, poz. 2153).
7. Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 9 lutego 2004 roku w sprawie wzoru znaku informacyjnego umieszczonego na zabytkach nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków (Dz. U. z 2004r. nr 30, poz. 259).
8. Ustawa z dnia 21 listopada 1967 roku o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2018. 1459 z późn. zm.) w art. 137 mówi: "obrona cywilna ma na celu ochronę ludności , zakładów pracy i urzędzeń użyteczności publicznej , dóbr kultury , ratowanie i udzielanie pomocy poszkodowanym w czasie wojny oraz współdziałanie w zwalczaniu klęsk żywiołowych i zagrożeń środowiska oraz usuwaniu ich skutków".
9. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku (Dz.U. z 2018.2002 z późn. zm.) prawo budowlane.

2. WSTĘP – KONCEPCJA DZIAŁANIA

Ochrona zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych polega na planowaniu przygotowaniu i realizacji przedsięwzięć zapobiegawczych, dokumentacyjnych, zabezpieczających ratowniczych i konserwatorskich mających na celu ich uratowanie przed zniszczeniem uszkodzeniem lub zaginięciem.

Powyższe przedsięwzięcia są realizowane poprzez:

1. **Zapobieganie** i prowadzenie prac przygotowawczych - w czasie poprzedzającym wystąpienie konfliktu zbrojnego lub sytuacji kryzysowej.
2. **Podwyższenie gotowości** wprowadzonej w okresie narastania bezpośredniego zagrożenia poprzez właściwe organy zarządzania kryzysowego.
3. **Reagowanie** w czasie wystąpienia i trwania konfliktu zbrojnego lub sytuacji kryzysowej.
4. **Zabezpieczenie i dokumentowanie** po ustąpieniu konfliktu zbrojnego lub sytuacji kryzysowej.

2.1 ZAPOBIEGANIE.

Zapobieganie i prowadzenie prac przygotowawczych obejmuje w szczególności następujące przedsięwzięcia i czynności:

1. Opracowanie planu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych oraz jego aktualizację.
2. Kontrola i doskonalenie stanu technicznego zabytków.
3. Instalowanie i utrzymanie w sprawności urządzeń i systemów zabezpieczenia zabytków, w tym sygnalizacji wykrywania i alarmowania.
4. Wykonywanie ewidencji i dokumentacji zabytków podlegających ochronie.
5. Projektowanie i wykonywanie prac inżyniersko – technicznych zabezpieczających przy zabytkach takich jak: a) podwyższenie klasy odporności ogniowej i poprawa właściwości konstrukcyjnych, b) zabezpieczenia przed skutkami wybuchów, wicher, śnieżyc, powodzi lub zalania z innych przyczyn, osunięć lub zapadnięć gruntu, c) odbudowa lub osłona fragmentów szczególnie wartościowych i narażonych na destrukcję.

2.2. PODWYŻSZENIE GOTOWOŚCI

1. Demontaż i ukrycie najcenniejszych detali architektonicznych i elementów wyposażenia.
2. Przygotowanie i rozmieszczenie znaków Konwencji o ochronie dóbr kultury w razie konfliktu zbrojnego wraz z Regulaminem wykonawczym do tej Konwencji oraz Protokołem o ochronie dóbr kultury w razie konfliktu zbrojnego, podpisanej w Hadze dnia 14 maja 1954 r.(Dz. U. z 1957 r. Nr 46, poz. 212), zwanej dalej „Konwencją Haską”.
3. Zgromadzenie i utrzymanie w gotowości urządzeń, sprzętu, narzędzi, opakowań, materiałów niezbędnych do wykonywania prac zabezpieczających i działań ratowniczych.
4. Zorganizowanie systemu monitorowania zagrożeń, alarmowania i powiadamiania.
5. Wyznaczenie i przygotowanie zespołów do prac zabezpieczających i działań ochronnych.
6. Zorganizowanie współdziałania właścicieli, zarządców i użytkowników zabytków, organów administracji publicznej, specjalistycznych służb, jednostek i instytucji Sił Zbrojnych RP oraz wolontariatu działań ratowniczych.

2.3. REAGOWANIE.

Reagowanie to zespół przedsięwzięć mających na celu zminimalizowanie strat wśród obiektów zabytkowych. Podczas reagowania prowadzi się akcje ratownicze oraz udziela wsparcia właścicielom (administratorom) obiektów zabytkowych oraz siłom ratowniczym.

2.4. ZABEZPIECZENIE.

Zabezpieczenie i dokumentowanie obejmuje:

1. Zabezpieczenie zabytków przed dalszą destrukcją po ustąpieniu bezpośredniego zagrożenia.
2. Dokumentowanie zdarzeń, strat i podjętych działań.
3. Informowanie właściwych organów administracji publicznej a w szczególności Podkarpackiego Konserwatora Zabytków oraz organów założycielskich o stratach, podjętych działaniach i ewentualnych potrzebach pomocy.

3. Informowanie właściwych organów administracji publicznej a w szczególności Podkarpackiego Konserwatora Zabytków oraz organów założycielskich o stratach, podjętych działaniach i ewentualnych potrzebach pomocy.

3. CHARAKTERYSTYKA ZASOBÓW I ROZMIESZCZENIE ZABYTEKÓW ORAZ STOPNIA ICH SPODZIEWANEGO ZAGROŻENIA:

Państwowa Wyższa Szkoła Techniczno – Ekonomiczna w swoim zasobach ma dwa obiekty wpisane do rejestru podkarpackiego konserwatora zabytków:

1. Budynek „Gwiazdy” usytuowany w centrum miasta przy ulicy Franciszkańskiej. Oddany do użytku w 1903r. Stowarzyszeniu Rzemieślników „Gwiazda”.

2. Budynek Grunwaldzka 24 wybudowany w latach 1891 – 1892 przez dr Adolfa Dietziusa na hotel pod Gwiazdą w/w obiekty usytuowane są w Jarosławiu w centrum miasta przy międzynarodowej trasie A – 4 oraz jednego kilometra od linii kolejowej Medyka – Jarosław – Rzeszów i jarosławskich zakładów mięsnych „SOKOŁÓW”.

4. WYKAZ OBIEKTÓW ZABYTEKÓW NIERUCHOMYCH WPISANYCH INDYWIDUALNIE DO REJESTRU ZABYTEKÓW.

- Budynek „Gwiazda” - wybudowany w roku 1903 nr rej. A – 467 z 31.10.1991r.

- Budynek Grunwaldzka 24 – wybudowany w latach 1891 – 1892r. nr rej. A - 877 z 16.01.1998r.

5. WYKAZ POZOSTAŁYCH OBIEKTÓW ZABYTEKÓW NIERUCHOMYCH POZOSTAJĄCYCH W EWIDENCJI ZABYTEKÓW.

Państwowa Wyższa Szkoła Techniczno – Ekonomiczna w Jarosławiu nie posiada w/w zabytków.

6. WYKAZ ZABYTEKÓW NIERUCHOMYCH PODLEGAJĄCYCH ZABEZPIECZENIU W RAZIE SYTUACJI KRYZYSOWYCH LUB NA WYPADEK KONFLIKTU ZBROJNEGO

6.1. Budynek „GWIAZDA”

- usytuowany wzdłuż ulicy Franciszkańskiej 2 oddany do użytku w 1903r. Wybudowany przez Stowarzyszenie Rzemieślników „Gwiazda” w Jarosławiu istniejące w latach 1887-1939. Wpisany do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków decyzją z dnia 31.10.1991r. - nr rej. A- 467.

Jest to budynek parterowy, całkowicie podpiwniczony. Dach drewniany dwupoziomowy, fundamenty w formie ścian ceglanych i betonowych. Ściany z pełnej cegły ceramicznej. Stropy nad piwnicami ceglane na belkach stalowych, nad parterem stropy drewniane. Dach konstrukcja drewniana kryty blachą. Elewacja tynki gładkie. Stolarka – drewniana tradycyjna okna plastikowe. Podłogi klepka terakotowa, płytki ceramiczne, panele. Wyposażenie instalacyjne: wodociągowe, kanalizacyjne, elektryczne, odgromowe, gazowe, ciepła woda z termy, centralne ogrzewanie, wentylacja. Zabezpieczony w sprzęt przeciwpożarowy.

a/ widok

6.2. Budynek GRUNWALDZKA 24 – wybudowany w latach 1891 – 1892r. Przez dr Adolfa Dietziusa burmistrza miasta Jarosławia na hotel pod „Gwiazdą”. Wpisany do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora zabytków nr A-877 z dnia 16.01.1998r.

Jest to budynek usytuowany w zabudowie zwartej, trzykondygnacyjny częściowo podpiwniczony, wykonany w technologii tradycyjnej. Ściany fundamentowe murowane z cegły ceramicznej pełnej. Ściany parteru i piętra z cegły pełnej na zaprawie cementowo – wapiennej. Stropy pod piwnicą wykonane w formie sklepień ceglanych. Stropy nad parterem pierwszym i drugim piętrem konstrukcji drewnianej. Schody między piętrami wewnętrzne biegowe. Dach drewniany, dwuspadowy kryty blachą na pełnym deskowaniu. Elewacja – tynki gładkie. Podłogi – posadzki parkiety płytki ceramiczne Stolarka drewniana okienna plastikowa. Wyposażenie instalacyjne: wodociągowe, kanalizacyjne, elektryczne odgromowe, gazowa, centralne ogrzewanie. Zabezpieczony w sprzęt przeciwpożarowy.

a/ widok:

7. SPODZIEWANE ZAGROŻENIA ZABYTKÓW ADMINISTROWANYCH PRZEZ PAŃSTWOWĄ WYŻSZĄ SZKOŁĘ TECHNICZNO – EKONOMICZNĄ W JAROSŁAWIU

Podstawowymi zagrożeniami i możliwymi sytuacjami kryzysowymi dla Państwowej Wyższej Szkoły Techniczno – Ekonomicznej w Jarosławiu mogą być:

1. Zagrożenia wojenne,

2. Zagrożenia kryzysowe:

a) zagrożenia dla stabilności regionalnej,

b) terroryzm i inne działania przestępcze:

- zamach terrorystyczny /otrzymanie informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego lub innego niebezpiecznego środka/,
- włamania, kradzieże,

c) zagrożenia spowodowane proliferacją broni masowego rażenia,

3. Zagrożenia spowodowane rozwojem cywilizacji, działalnością człowieka oraz siłami przyrody:

a) zagrożenia naturalne (klęski żywiołowe):

- pożary,
- podtopienia,
- huragany i burze,
- śnieżyce i gradobicia.

b) zagrożenia cywilizacyjne (awarie, katastrofy):

- skażenia radiologiczne,
- skażenia środowiska środkami chemicznymi (TSP),
- zagrożenie epidemiologiczne,
- zagrożenie epizootyczne,
- możliwe katastrofy samolotów pasażerskich w strefach korytarzy powietrznych,
- katastrofy komunikacyjne (wypadki i katastrofy kolejowe i drogowe),
- katastrofy budowlane,

4.2. Charakterystyka zagrożeń.

a) zagrożenia wojenne.

Zmiana sytuacji gospodarczej, integracja Polski ze strukturami sojuszu Północno-Atlantyckiego oddaliła widmo występowania globalnego konfliktu zbrojnego w dającej się przewidzieć przyszłości. Uczelnia położona jest na terenie miasta Jarosławia i funkcjonuje w granicach powiatu Jarosławskiego i województwa Podkarpackiego, a przez to może być zagrożona rozmieszczeniem w pobliżu granic województwa i państwa sił konwencjonalnych, jądrowych i innych. Ewentualne zagrożenia mogą się przekształcić w kryzysy, a nawet w konflikty lokalne, które mogą bezpośrednio

oddziaływać na bezpieczeństwo miasta. W czasie zagrożenia bezpieczeństwa państwa istnieje duże prawdopodobieństwo stosowania aktów dywersji, dezorganizacji systemu kierowania oraz inne skutki wynikające z działań bojowych mające na celu doprowadzić do powstania paniki. Istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia samowolnego, niezorganizowanego ruchu ludności z terenu państw ościennych, który może powodować realne zagrożenie powstania lokalnych ognisk epidemii (difterytu, cholery, czerwonki i malarii). Przede wszystkim należy liczyć się z ewentualną możliwością zniszczenia zbiorników retencyjnych Solina – Myczkowce, co mogło by spowodować wystąpienie dużej strefy zalewowej w dolinie rzeki San i konieczność ewakuacji ludności z terenów zalewowych. Natomiast w przypadku wykonania uderzenia przeciwnika na tereny miasta, mogą wystąpić straty wśród ludności cywilnej.

Z analizy sytuacji w otoczeniu województwa, a w tym powiatu i miasta wynika, że główne niebezpieczeństwo dla województwa i powiatu istnieje z kierunku Zamość – Rzeszów oraz Lwów – Rzeszów. Przeciwnik dla osiągnięcia swoich celów może w określonych warunkach i okolicznościach użyć broni chemicznej i biologicznej dla wywołania skażeń oraz zakażeń ludzi, zwierząt hodowlanych i pasz.

Ponadto w wyniku działań w rejonie ewentualnego konfliktu mogą wystąpić inne rodzaje zagrożeń w tym między innymi wielokrotnie zagrożenia spowodowane rozwojem cywilizacji, działalnością człowieka oraz siłami przyrody.

b) zagrożenia dla stabilności regionalnej.

Nie można wykluczyć negatywnych scenariuszy w niestabilnych państwach w najbliższym otoczeniu na wschód od Polski, które mogą negatywnie oddziaływać na bezpieczeństwo i funkcjonowanie powiatu i miasta. Zagrożenia mogą się pojawić ze strony państw Europy Południowo-Wschodniej, szczególnie z Bałkanów, Bliskiego Wschodu oraz Azji Centralnej i Południowo-Wschodniej.

c) Zagrożenie terroryzmem.

Terroryzm jest to zjawisko przemyślanego użycia przemocy lub zagrożenia w celu wywołania strachu; przemyślane wymuszenie lub zastraszenie rządów lub społeczeństw w celu wywarcia nacisku politycznego, religijnego lub ideologicznego. Terroryzm ma podłoże o charakterze społecznym, ekonomicznym, i kulturowym.

Ze względu na skalę występowania można wyróżnić **dwa klasyczne typy terroryzmu:**

- **wewnętrzny** – określany jako ten rodzaj terroryzmu, w który zaangażowane są osoby lub grupy kierujące swe działania przeciw własnemu rządowi i współobywatelom i nie są one zarządzane z zewnątrz;
- **międzynarodowy** – z tym rodzajem terroryzmu mamy do czynienia wtedy gdy zaangażowane są osoby lub grupy osób wspomagane przez jednostki działające poza granicami danego kraju i których działalność nie ogranicza się tylko do jednego państwa.

Najczęściej spotykane rodzaje aktów terrorystycznych to:

- dokonanie lub groźba zamachu bombowego, w szczególności związanego z podkładaniem ładunków wybuchowych, - ataki przy użyciu niebezpiecznych substancji chemicznych np. gazu łzawiącego, biologicznych i promieniotwórczych,
- porwania samolotów,
- zajmowania budynków rządowych i publicznych,
- uprowadzania osób,
- zakażenie ujęć wodnych i żywności. Siła terroryzmu leży w tym, że ataki te są właściwie nieprzewidywalne, skierowane przeciw zwykłym, najczęściej przypadkowym ludziom, ale stanowią one tylko cel pośredni. Celem głównym jest skuteczne zastraszenie całego społeczeństwa. Miasto Jarosław może być narażone na działalność grup wywodzących się z międzynarodowych ugrupowań terrorystycznych powiązanych ze strukturami Al.-Kaidy oraz strukturami jordańsko -palestyńskiej grupy Al.-Tawkid i grupy Ansar Al.-Islam, które mogą przeniknąć na teren powiatu i miasta.

d) zagrożenia spowodowane proliferacją broni masowego rażenia.

Implikacje związane z posiadaniem broni nuklearnej, biologicznej i chemicznej wraz ze środkami jej przenoszenia przez państwa wspierające terroryzm oraz państwa będące w stanie rozkładu – będą problemem w ciągu kilkunastu najbliższych lat. Istnieje możliwość przedostania się na terytorium powiatu materiałów rozszczepialnych, odpadów radioaktywnych lub przedmiotów skażonych tymi materiałami, a tym samym prowadzenie akcji terrorystycznych z wykorzystaniem BMR, szczególnie broni chemicznej i bakteriologicznej oraz skażenia terenu.

e) Zagrożenie pożarowe.

Zagrożenie pożarowe może być spowodowane:

- nieostrożnością osób,
- nieprzestrzeganiem zasad bezpieczeństwa przy obchodzeniu się z ogniem,
- zjawiskami atmosferycznymi,
- usterkami instalacji elektrycznej,
- usterkami instalacji i urządzeń gazowych,
- sabotażem.

f) Zagrożenie podtopieniem.

Podtopienia na terenie Uczelni mogą wystąpić w związku:

- katastrofalnymi opadami,
- awarią sieci wodociągowej. Podtopienia mogą spowodować zalanie pomieszczeń piwnicznych w poszczególnych budynkach Uczelni i zniszczenie znajdującego się tam sprzętu. Podtopienia mogą się przyczynić do awarii zasilania energetycznego, sieci gazowej, wodnej i centralnego ogrzewania.

g) Zagrożenie katastrofalnymi zjawiskami atmosferycznymi.

Katastrofalne zjawiska atmosferyczne to huraganowe wiatry, śnieżyce, gradobicia, upały i susze. Huraganowe wiatry połączone niekiedy z tzw. trąbą powietrzną mają charakter gwałtowny, trwają stosunkowo krótko i są bardzo niszczące. W miejscach bezpośredniego działania mogą uczynić ogromne szkody np. zniszczyć budynki (okna, dachy), obiekty usytuowane na zewnątrz budynków itp. Śnieżyca może być połączona z silnym wiatrem oraz być przyczyną odmrożenia i wychłodzenia organizmu. Upały i susze stwarzają szczególne zagrożenie dla bezpieczeństwa pożarowego.

h) Zagrożenia środkami biologicznymi. Zagrożenie środkami biologicznymi może mieć miejsce w wyniku ataku terrorystycznego z użyciem broni biologicznej takiej jak: wirusy, bakterie oraz ich toksyny lub wystąpić w rejonach dotkniętych zniszczeniami, katastrofami i innymi klęskami żywiołowymi.

Może mieć charakter epidemii lub epizootii.

Epidemiologiczne zagrożenie ludności chorobami zakaźnymi (żółtaczką, dudem brzuszny, czerwonką) oraz masowe zatrucia salmonellą i włośnicą może wystąpić w rejonach dotkniętych klęską żywiołową (katastrofy, powodzie) a także w skupiskach ludzi ewakuowanych z terenów zagrożonych. Epizootyczne zagrożenie zwierząt gospodarskich może wystąpić w rejonach katastrofalnych zatopień, powodzi zwłaszcza w miejscowościach położonych wzdłuż rzeki San.

i) Zagrożenie toksycznymi środkami przemysłowymi (TSP).

Zagrożenie toksycznymi środkami przemysłowymi w rejonie Uczelni może mieć miejsce w wyniku awaryjnego uwolnienia substancji chemicznej stosowanej przez Zakłady Mięsne „SOKOŁÓW S.A.” w Jarosławiu przechowujące i wykorzystujące w procesie produkcji 16 ton amoniaku (strefa zagrożenia o promieniu 1 km). W przypadku awarii zbiorników z amoniakiem lub chlorem obłok skażonego powietrza może dotrzeć do poszczególnych obiektów uczelni w czasie od kilkunastu minut do kilku godzin w zależności od kierunku i prędkości wiatru oraz warunków meteorologicznych, stwarzając poważne zagrożenie dla zdrowia studentów i pracowników uczelni znajdujących się w strefie skażenia.

Istnieje również poważne zagrożenie toksycznymi środkami przemysłowymi (TSP) przewożonymi transportem:

- kolejowym po trasie: Przeworsk – Jarosław – Przemyśl,
Przeworsk – Jarosław – Bełżec,
- kołowym po trasie: Rzeszów – Jarosław – Przemyśl,
Przeworsk – Jarosław – Leżajsk,
Przeworsk – Jarosław – Lublin

W przypadku katastrofy narażone na skażenia mogą być tereny położone nawet 5 km od torów lub drogi.

j) Zagrożenia skażeniami radiologicznymi (promieniotwórczymi).

Teren miasta może być skażony opadem pyłu promieniotwórczego powstałego w wyniku awarii znajdujących się na terenie kraju reaktorów badawczych w Instytucie Badań Jądrowych w Świerku pod Warszawą oraz awarii obiektów jądrowych położonych w odległości około 200 – 300 km, to jest dwóch elektrowni na Ukrainie przy wiatrach wiejących od strony wschodniej i dwóch elektrowni na Słowacji przy wiatrach wiejących z kierunku południowego. Zagrożenie skażeniem promieniotwórczym może być spowodowane również w wyniku katastrofy pojazdów przewożących materiały radioaktywne, przemytu materiałów promieniotwórczych oraz zamachów terrorystycznych.

k) Zagrożenie katastrofą budowlaną.

Katastrofy budowlane najczęściej powodowane są:

- wybuchem gazu,
- obsunięciem stropów lub nadwerżenia ważnych elementów konstrukcyjnych budynków,
- tąpnięciami.

Wystąpienie katastrofy budowlanej może mieć charakter gwałtowny, trwa stosunkowo krótko i jej skutki są niszczące. W miejscach bezpośredniego działania mogą uczynić ogromne szkody np. zniszczyć budynki (okna, dachy).

8. PROCEDURY POSTĘPOWANIA.

8.1. Pożar

Procedury postępowania w razie pożaru są określone w opracowanej i przyjętej do realizacji w Państwowej Wyższej Szkole Techniczno – Ekonomicznej „Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego”. Głównym elementem, który musi być uwzględniony w zabezpieczeniu przeciwpożarowym obiektów zabytkowych jest zabezpieczenie i ratowanie obiektów wpisanych do rejestru zabytków w taki sposób, aby podlegały one szczególnej ochronie. Do takich przedsięwzięć należy w szczególności:

1. ognioochronne zabezpieczenie obiektów drewnianych i elementów konstrukcyjnych z drewna,
2. utrzymanie w sprawności i sprawdzenie działania sygnalizacji alarmu przeciwpożarowego i monitoringu jeśli taki funkcjonuje,
3. zapewnienie sprawności, gotowości umiejętności obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego,
4. przygotowanie do własnych działań ratowniczych siłami pracowników uczelni,
5. w razie wybuchu pożaru podjęcie próby lokalizacji źródła ognia i jego stłumienie w zarodku przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego, zamykania dopływu świeżego powietrza, wyłączeniu zasilania,
6. zabezpieczenie na miejscu lub demontaż i wynoszenie cennych i palnych elementów wyposażenia architektonicznego z wykorzystaniem pracowników znajdujących się w obiektach zabytkowych,
7. po przybyciu jednostki ratowniczo - gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej , podporządkowanie wszystkich działań dowódcy akcji oraz udzielanie pomocy i niezbędnych informacji,
8. zachowanie szczególnej ostrożności podczas gaszenia pomieszczeń o bogatym wystroju architektonicznym i plastycznym,
9. uczestniczenie w dokumentowaniu działań i strat , ustalanie przyczyn pożaru i podejmowanie działań zabezpieczających po pożarze,
10. po zakończeniu akcji ratowniczo – gaśniczej, zabezpieczenie i przeszukanie pogorzeliiska, poinformowanie Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i Burmistrza miasta Jarosławia o stratach, szkodach i ewentualnych potrzebach pomocy, na „formularzu zgłoszenia strat o zabytkach”,
11. przystąpienie do prac zabezpieczających i konserwatorskich w celu przywrócenia poprzedniego stanu obiektów,
12. w razie potrzeby wprowadzenie zmian i uzupełnień aktualizacyjnych do „Planu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych PWSTE Jarosław.”.

8.2. Podtopienia i zalania

Podtopienia i miejscowe zalania mogą wystąpić w związku z długotrwałymi i intensywnymi opadami deszczu. Zjawiska te mają miejsce szczególnie w okresie jesiennym i wiosennym, powodują podniesienie poziomu wód gruntowych i zawilgocenie fundamentów oraz piwnic. Podobne skutki może spowodować awaria sieci wodociągowej – kanalizacyjnej i centralnego

ogrzewania. Zalania budynków od góry mogą wystąpić w czasie silnej wichury i ulewy, jeśli dojdzie do zerwania części lub całości pokrycia dachowego. Obiekty zabytkowe PWSTE narażone są w minimalnym stopniu na podtopienie czy zalanie. W celu zminimalizowania ewentualnych strat należy podjąć następujące działania polegające na:

1. obserwacji zjawisk pogodowych i analizowaniu prognoz krótkoterminowych oraz długoterminowych,
2. przestrzeganiu terminów wykonywania przeglądów i remontów instalacji i urządzeń wodno - kanalizacyjnych, instalacji odgromowej i przeciwdeszczowej,
3. aktualizowaniu składu, szkoleniu i utrzymaniu w gotowości do działania grupy zabezpieczająco – ratowniczej.
4. wytypowaniu miejsc najbardziej zagrożonych podtopieniem (zalaniem),
5. sprawdzeniu zamknięć drzwi, okiennic i usunięciu występujących braków,
6. przygotowanie materiałów, narzędzi i urządzeń do ratowania i doraźnego usuwania uszkodzeń w razie zalania lub innych przyczyn: łopaty, kilofy, łomy, piły ręczne i spalinowe, siekiery, wózki, drabiny, młoty, młotki, gwoździe, deski, krokwie, łąty, palety, płyny, folie budowlane, taśmy uszczelniające, papa, blacha ocynkowana, rury PCV - o różnych profilach złączki, materiały szybkowiązące, wiadra, kubły i inne zbiorniki na wodę, pompy, nożyce do cięcia blachy, węże do wody, rękawice ochronne itp. ,
7. utrzymywanie w gotowości i przygotowanie do uruchomienia awaryjnego zasilania i oświetlenia zastępczego, wyłączeniu zasilania energetycznego w obiektach lub pomieszczeniach, które ulegają bądź zostały zalane,
8. usunięcie z otoczenia budynków przedmiotów mogących być zabranymi przez wodę (ławki, tablice informacyjne, kosze na śmieci itp.),
9. prowadzenie działań ratowniczych własnymi siłami, w razie potrzeby zorganizowania i wezwania sił wsparcia.
10. dokumentowanie strat i prowadzonych działań, prowadzonych wstępnych prac doraźnie zabezpieczających zabytki przed dalszym zniszczeniem w miejscach uszkodzeń,
11. osuszanie i wietrzenie pomieszczeń, sprzątanie i wywóz zniszczonych elementów,
12. prowadzenie oceny i wyceny strat przy udziale uprawnionego rzeczoznawcy, poinformowanie Podkarpackiego Konserwatora Zabytków, a także Burmistrza miasta Jarosławia o stratach (formularz zgłoszenia strat w zabytkach) i ewentualnych potrzebach pomocy rzeczowej, specjalistycznej i finansowej,
13. opracowanie wniosków i aktualizacja „Planu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych Państwowej Wyższej Szkoły Techniczno – Ekonomicznej w Jarosławiu”.

8.3. Wystąpienie katastrofalnych zjawisk atmosferycznych .

Katastrofalnymi zjawiskami na terenie miasta Jarosławia mogą być huraganowe wiatry pochodzenia burzowego lub wynikające z przechodzenia frontów atmosferycznych lub z anomalii pogodowych. Mogą im towarzyszyć, w zależności od pory roku gwałtowne ulewy, gradobicia lub śnieżyce. W przypadku zagrożenia lub wystąpienia ww. zjawisk będą wykonywane następujące czynności:

1. śledzenie komunikatów w środkach masowego przekazu,
2. zaktualizowanie oceny stanu zagrożenia obiektów zabytkowych, ich stanu technicznego, stanu otaczającego drzewostanu oraz drzew stanowiących pomniki przyrody,

3. sprawdzenie stanu obecności pracowników, ze szczególnym uwzględnieniem członków grup zabezpieczenia i ratowania zabytków,
4. powiadomienie pracowników o zagrożeniu i zapewnienie dojazdu osób niezbędnych do prac zabezpieczających i akcji ratowniczej,
5. sprawdzenie stanu zabezpieczenia w środki materiałowe i techniczne, wodę pitną, żywność itp.
6. przygotowanie obiektów zabytkowych do funkcjonowania w warunkach ograniczonej ilości pracowników, utrudnień w komunikacji, łączności, dostawach wody, energii, gazu i zaopatrzenia,
7. zamknięcie (zaryglowanie) i w miarę potrzeb dodatkowe zabezpieczenie zagrożonych otworów drzwiowych i okien (workami z piaskiem, ekranami itp.)
8. usunięcie z terenu przedmiotów nie przytwierdzonych trwale do podłoża mogących ulec przemieszczeniu,
9. odsunięcie od okien cennych przedmiotów, w tym eksponatów i wyposażenia, przeniesienie ich w bezpieczne miejsce
10. reagowanie na działanie czynników niszczących i prowadzenie akcji ratowniczej wydzielonymi siłami grupy zabezpieczająco - ratowniczej,
11. organizowanie dodatkowego wsparcia dla sił prowadzących działania ratownicze,
12. alarmowanie w razie potrzeby Miejskiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego, a także specjalistycznych sił ratowniczych (PSP, Policja),
13. organizowanie pierwszej pomocy dla osób poszkodowanych w czasie katastrofy i akcji ratowniczej, alarmowanie w razie potrzeby sił ratownictwa medycznego;
14. zabezpieczenie uszkodzonych obiektów i elementów przed dalszą destrukcją,
15. usuwanie zniszczonych elementów, połamanych drzew, wywóz gruzu, śmieci,
16. dokonanie oceny i szacowanie strat przy udziale uprawnionego rzeczoznawcy,
17. dokumentowanie strat i prowadzonych działań ratowniczych oraz zabezpieczających,
18. informowanie Podkarpackiego Konserwatora Zabytków oraz Burmistrza Miasta Jarosławia o poniesionych stratach (na formularzu zgłoszenia strat w zabytkach), podjętych działaniach i o ewentualnych potrzebach pomocy rzeczowej, specjalistycznej i finansowej,
19. przywrócenie stanu utrzymania zabytków sprzed katastrofy,
20. opracowanie wniosków i aktualizacja „Planu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych Państwowej Wyższej Szkole Techniczno - Ekonomicznej w Jarosławiu”.

8.4. Zagrożenie środkami biologicznymi, chemicznymi i promieniotwórczymi.

Skażenia środkami toksycznymi mogą wystąpić na skutek katastrof komunikacyjnych na przebiegających szlakach drogowych, a także w wyniku ataku zbrojnego lub terrorystycznego z użyciem broni chemicznej lub biologicznej. Zagrożenie środkami promieniotwórczymi może mieć takie same źródła lub być skutkami awarii w odległych elektrowniach atomowych lub zakładach wykorzystujących substancje promieniotwórcze. Sygnał alarmowy w przypadku zagrożenia może być nadany w Systemie Wykrywania i Alarmowania /SWA/ Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego przez radio, TV, telefon, fax, syreny alarmowe, ruchome środki nagłaśniające lub inny wew. system informacji i ostrzegania. W razie zagrożenia lub ataku podjęte będą następujące działania:

1. włączenie odbiorników PR i TV na program lokalny i śledzenie sygnałów ostrzegawczych z miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego,
2. zawiadomienie pracowników oraz innych osób przebywających w obiektach zabytkowych o zagrożeniu i ich wyprowadzeniu z przewidywanego rejonu największego zagrożenia, w kierunku

pod wiatr od spodziewanego kierunku zagrożenia, a ze strefy skażonej - poprzecznie do kierunku wiatru, unikanie jakiegokolwiek zetknięcia z opadami radioaktywnymi, skażonym terenem lub przedmiotami,

3. zachowanie spokoju , rozważli przeciwdziałanie przejawom paniki,
4. wyłączenie urządzeń wentylacyjnych i klimatyzacyjnych, zamknięcie i uszczelnienie okien, drzwi i otworów wentylacyjnych, okrycie folią zabytków, sprzętów i wyposażenia,
5. przygotowanie podręcznych środków ochronno – ratowniczych: maski przeciwgazowe, przeciwpyłowe, maseczki z tkaniny, okulary ochronne, płaszcze i rękawice ochronne, buty gumowe, nakrycia głowy, gaza, woda , kwas octowy, woda utleniona ,środki piorące, wiadra itp. ,
6. wykonywanie poleceń osób i organów kierujących akcją ratowniczą,
7. zgromadzenie w szczelnych opakowaniach i pomieszczeniach zapasów wody pitnej i żywności, a w razie bezpośredniego zagrożenia powstrzymanie się od spożywania posiłków, napojów , palenia tytoniu i wykonywania prac wymagających dużego wysiłku fizycznego ,
8. wyprowadzenie ludzi z rejonów i pomieszczeń skażonych do miejsc i ukryć bezpiecznych ,
9. organizowanie pierwszej doraźnej pomocy dla osób poszkodowanych,
10. w miarę potrzeby – wezwanie służb ratowniczych oraz udzielanie im pomocy
11. do odwołania alarmu nie opuszczanie uszczelnionych pomieszczeń, nie podchodzenie do okien, drzwi i otworów wentylacyjnych,
12. rozpoczęcie zabiegów sanitarnych, odkażania i dezynfekcji osób poszkodowanych po przeniesieniu do miejsc bezpiecznych w następującej kolejności:
 - zdjęcie z poszkodowanego odzieży, butów i innych rzeczy osobistych,
 - umieszczenie zdjętych rzeczy i przedmiotów osobistych w specjalnych zamkniętych workach i pozostawienie ich w strefie skażenia jako materiały niebezpieczne,
 - usunięcie zanieczyszczeń za pomocą środków podręcznych (tampony , chusteczki),
 - umycie miejsc skażonych dużą ilością ciepłej wody z dodatkiem mydła lub łagodnych detergentów, pod niewielkim ciśnieniem ze zwróceniem szczególnej uwagi na oczy (oczy przemywać czystą wodą), błony śluzowe itp.,
 - stosowanie środków odkażających - przy skażeniu środkami paraliżującymi, parzącymi i duszącymi do mycia stosować 5% roztwór podchlorynu wapnia, przy łzawiących - wody z szarym mydłem, przy skażeniach środkami biologicznymi i radiologicznymi – mycie woda i mydłem całego ciała,
 - przystąpienie do wietrzenia, odkażania i dezaktywacji pomieszczeń niezwłocznie po odwołaniu alarmu,
 - usunięcie niepotrzebnych , skażonych przedmiotów i materiałów,
 - wykorzystywanie środków ochrony osobistej,
 - w razie potrzeby wezwanie specjalistycznych sił ze sprzętem, toksykologa,
 - określenie strat i szkód oraz powiadomienie organu założycielskiego i Burmistrza Miasta Jarosławia,
 - doprowadzenie obiektów i terenu do stanu wyjściowego,
 - odtworzenie niezbędnych zapasów,
 - aktualizacja Planu ochrony zabytków.

8.5. Katastrofa budowlana, techniczna, komunikacyjna lub zniszczenie obiektów i infrastruktury.

Wyżej wymienione zdarzenia mogą być spowodowane:

1. wybuchem gazu lub innych paliw, substancji łatwopalnych oraz materiałów niebezpiecznych przewożonych taborem po szlakach komunikacyjnych na terenie miasta Jarosławia,
2. rozszczelnieniem instalacji wodociągowo – kanalizacyjnej, gazowej, CO,
3. osunięciem stropów,
4. tąpnięciem gruntu,
5. naruszeniem elementów konstrukcyjnych budynku,
6. osuwiskami i rozmyciem gruntu .katastrofa budowlana lub techniczna może wystąpić samoistnie , na skutek działania przyrody lub może być wynikiem błędu w sztuce budowlanej, zaniechania lub zaniedbań w konserwacji budynków, katastrof komunikacyjnych itp. W razie bezpośredniego zagrożenia katastrofą budowlana lub techniczną bądź ich nagłego wystąpienia podjęte zostaną następujące działania:
1. powiadomienie administratorów obiektów i pracowników o zagrożeniu lub zdarzeniu,
2. wyprowadzenie osób z zagrożonego rejonu,
3. doraźne zabezpieczenie zagrożonych miejsc,
4. wyłączenie głównych instalacji w budynku (elektrycznej, wodnej, CO i gazowej,
5. powiadomienie w razie potrzeby służb porządkowych i ratowniczych (Policja, Państwowa Straż Pożarna, Miejski Zespół Zarządzania Kryzysowego),
6. zabezpieczenie terenu katastrofy i niedopuszczenie osób postronnych,
7. wykonywanie poleceń oraz udzielanie informacji i pomocy kierującemu akcją ratowniczą,
8. udzielenie pierwszej pomocy osobom poszkodowanym,
9. ratowanie cennych elementów wystroju architektonicznego i zabytkowego wyposażenia,
10. zabezpieczenie miejsca katastrofy i uszkodzonych fragmentów budowli przed dalszą destrukcją i niszcącym wpływem warunków atmosferycznych,
11. dokumentowanie strat i przeprowadzonych działań,
12. wstępna ocena szkód i strat,
13. poinformowanie Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz Burmistrza Miasta Jarosławia o poniesionych stratach i szkodach (formularz zgłoszenia straty) oraz potrzebach pomocy materialnej i eksperckiej,
14. stopniowe przywracanie stany wyjściowego poprzez usuwanie zniszczeń i przystąpienie do prac remontowych,
15. wprowadzenie niezbędnych korekt i uzupełnień do „Planu ochrony zabytków”.

8.6. Zagrożenie atakiem terrorystycznym.

Terroryzm polega na przemyślanym i ukrytym zastosowaniu środków przemocy w celu wywołania strachu ,paniki oraz spowodowania strat ludzkich i zniszczeń określonych obiektów i wyposażenia dla osiągnięcia celów politycznych, ekonomicznych, militarnych lub społecznych. Akty terroru mają często podłoże etniczne, kulturowe lub religijne. Mogą mieć formę rzeczywistą lub pozorowaną i przejawiać się w postaci rzeczywistego zagrożenia atakiem bądź powiadamiania przez sprawców o zagrożeniach (podłożenie ładunku wybuchowego itp.) celem zastraszenia określonych organów i społeczności. Najczęściej spotykane ataki terrorystyczne:

1. podkładanie ładunków wybuchowych w miejscach zgromadzeń publicznych przebywania ważnych osobistości itp. ,
2. atakowanie ważnych obiektów środkami wybuchowymi lub zapalającymi,
3. zamachy na ważne osobistości z użyciem broni,

4. rozpylanie lub rozlewanie niebezpiecznych substancji chemicznych, biologicznych lub promieniotwórczych,
5. zakażenie ujęć wodnych lub żywności,
6. zajmowanie ważnych budynków lub innych reprezentacyjnych obiektów użyteczności publicznej,
7. wysyłanie lub dostarczanie (doręczanie) przesyłek zawierających niebezpieczne ładunki lub substancje
8. celowe uszkodzenia instalacji i urządzeń mających wpływ na bezpieczeństwo osób i mienia,
9. uprowadzenia osób w celu zastraszenia lub wymuszenia okupu. Prawie wszystkie spośród wyżej wymienionych ataków terrorystycznych mogą wystąpić w warunkach funkcjonowania niektórych obiektów zabytkowych, narażając na niebezpieczeństwo przebywających tam ludzi. W razie organizowania na obiektach imprez lub uroczystości z udziałem ważnych osobowości obowiązuje zachowanie szczególnej ostrożności oraz stosowanie się do poleceń organów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo i udzielanie im niezbędnej pomocy.

W przypadku zagrożenia bezpośrednim atakiem terrorystycznym lub w razie podłożenia niebezpiecznego ładunku na terenie obiektów zostaną podjęte następujące działania:

1. utrzymywanie w stałej gotowości systemu, personelu i urządzeń lub w razie podłożenia, osób i mienia w obiektach tych dozoru wewnętrznego, monitoringu i ochrony zewnętrznej oraz alarmowania, łączności i powiadamiania o zagrożeniach,
2. prowadzenie szkoleń i sprawdzianów pracowników,
3. wnikliwa i dyskretna kontrola dostępu osób z zewnątrz na teren obiektów w szczególności w przeddzień i w dniu spotkań z udziałem osobistości ze świata polityki, kultury, nauki itp. oraz przy okazji organizacji imprez z udziałem większej ilości osób,
4. sprawdzenie czy w pomieszczeniach oraz miejscach ogólnodostępnych nie znajdują się przedmioty nie stanowiące ich stałego wyposażenia lub pozostawione przez osoby przebywające w obiektach,
5. zwrócenie uwagi na ślady przemieszczania oraz zmiany w wyglądzie przedmiotów i urządzeń oraz na wszelkie dodatkowe dźwięki i sygnały nieznanego pochodzenia,
6. przyjęcie zawiadomienia o podłożeniu ładunku lub zlokalizowanie niebezpiecznego przedmiotu, ze zwróceniem uwagi na ustalenie miejsca położenia, opisu ładunku (przedmiotu), rodzaju, siły i czasu rażenia, numeru telefonu i podstawowych danych osoby zgłaszającej (imię, nazwisko, adres), źródła uzyskania informacji (bezpośredniego lub pośredniego),
7. powiadomienie przez osobę, która zauważyła przedmiot niewiadomego pochodzenia lub przyjęła zawiadomienie o podłożeniu ładunku - kierownika (dyrektora) jednostki,
8. zaalarmowanie Policji o zgłoszeniu podłożenia ładunku wybuchowego lub zauważeniu podejrzanego przedmiotu, z podaniem danych i numeru telefonu i odnotowanie imiennego potwierdzenia zgłoszenia ,
9. zarządzenie i zorganizowanie przeprowadzenia ewakuacji osób i personelu z zagrożonego obszaru lub obiektu,
9. uniemożliwienie dostępu osobom postronnym,
10. w miarę możliwości sprawdzenie wiarygodności przyjętego zgłoszenia bez zbliżania się do niebezpiecznego ładunku (przedmiotu) lub miejsca gdzie się znajduje,
11. zapobieganie przejawom dezinformacji, szerzenia strachu lub paniki, izolowanie osób utrudniających akcję rozpoznawczą – ratowniczą,

12. przekazanie informacji i udzielanie pomocy siłom interwencyjnym Policji, ze zwróceniem szczególnej uwagi na lokalizację niebezpiecznych przedmiotów newralgicznych punktów obiektu oraz podjęte dotychczas zadania,
13. wykonywanie poleceń kierującego akcją, w tym podejmowanie kolejnych działań w zakresie ewakuacji osób, mienia i udzielanie pierwszej pomocy osobom poszkodowanym, a w razie potrzeby korzystanie z pomocy wyspecjalizowanej jednostki ratowniczej,
14. udzielanie pomocy Policji w ustalaniu przyczyn, przebiegu i sprawców zdarzenia oraz w sporządzeniu protokołu,
15. powiadomienie o zdarzeniu – Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz Burmistrza Miasta Jarosławia (na formularzu zgłoszenia strat w zabytkach) i ewentualnych potrzebach pomocy,
16. przywrócenie obiektu (ów) do normalnego funkcjonowania,
17. wprowadzenie stosownych zmian i uzupełnień do „Planu ochrony zabytków”.

W razie otrzymania niebezpiecznej przesyłki podjęte będą następujące działania:

1. powstrzymanie się od otwierania (naruszenia) przesyłki lub potrząsania nią i pozostawienie jej na miejscu w miarę możliwości w zamkniętym pojemniku lub torbie plastikowej bądź pokrywając przesyłkę folią, papierem,
2. obserwowanie czy z przesyłki nie wydobywa się jakaś substancja lub podejrzane dźwięki,
3. opuszczenie, zamknięcie drzwi i okien oraz odizolowanie od ruchu osób pomieszczeń i obiektu w którym znajduje się przesyłka,
4. wyłączenie urządzeń wentylacyjnych i klimatyzacji w obiekcie,
5. zawiadomienie Policji i w razie potrzeby specjalistycznych służb ratowniczych (ratownictwa chemicznego, medycznego itp.
6. dokładne umycie rąk mydłem i letnią wodą unikając dotykania twarzy, lub w razie potrzeby umycia mydłem i wodą pod prysznicem całego ciała przez osoby, które zetknęły się z przesyłką i ewentualnie ich zbadanie i udzielenie pierwszej pomocy,
7. zdjęcie i zamknięcie w szczelnie zamkniętych torbach (pojemnikach) części ubioru i obuwia, które mogą mieć styczność z niebezpieczną substancją i ich przekazanie odpowiednim służbom,
8. w razie rozsypania substancji przykrycie jej papierem lub folią (bez jej przemieszczania, zmiatania, zgarniania itp.),
9. sporządzenie listy osób mogących mieć styczność z przesyłką i udostępnienie jej Policji i służbie medycznej,
10. wprowadzenie środków ostrożności w postępowaniu z przesyłkami z zewnątrz w szczególności poprzez:
 - a) wyznaczenie i przeszkolenie osób upoważnionych do przyjmowania i otwierania przesyłek oraz powiadomienie w razie potrzeby kierownictwa uczelni i służb ratowniczych (Policja – 997, PSP – 998, Pogotowie Ratunkowe – 999),
 - b) wydzielenie i wyposażenie pomieszczenia do przyjmowania przesyłek, wyposażenie w worki foliowe, rękawice i okulary ochronne itp.,
 - c) zwrócenie uwagi na sposób zaadresowania przesyłki, w szczególności otrzymanej z zagranicy lub adresowanej do rąk własnych kierownictwa lub innych ważnych osób przebywających w obiekcie, posiadającej błędy w adresowaniu, brak stempla poczty lub jego niezgodność z adresem zwrotnym, nietypowy wygląd lub wymiary itp..

8.7. W razie zaistnienia aktu(ów) wandalizmu.

Akty wandalizmu w obiektach zabytkowych mogą wystąpić zarówno w czasie pokoju jak i podczas działań wojennych. Mogą mieć charakter celowy lub niezamierzony wynikający z niewiedzy, niefrasobliwości lub niedbalstwa bądź nieodpowiedzialnym zachowaniem grupy lub jednostek. Mogą też być skutkiem niewłaściwie prowadzonych prac remontowo – budowlanych, instalacyjnych lub porządkowych. Akty wandalizmu mogą przybrać postać zanieczyszczenia wód, niszczenia urządzeń wodnych, elementów ogrodzenia, oświetlenia i małej architektury - w połączeniu z uszkodzeniem elewacji, wybijania okien, wyważania drzwi, wymontowywaniu lub tłuczeniu detali architektonicznych. W razie zagrożenia aktami wandalizmu będą podjęte następujące działania:

1. zaostrzenie kontroli osób przebywających i przybywających w obiektach i zamknięcie dostępu dla osób postronnych,
2. zabezpieczenie miejsca zdarzenia przed osobami trzecimi, nie ruszanie, nie dotykanie miejsc i detali, nie sprzątanie, nie wykonywanie żadnych czynności mogących spowodować zacieranie śladów,
3. zaalarmowanie Policji i innych służb porządkowych,
4. ograniczenie ruchu pracowników i gości na terenie obiektu,
5. udzielanie informacji i pomocy organom prowadzącym postępowanie i służbom ratowniczym, w tym ustalanie sprawców zdarzenia i poszukiwaniu utraconych - skradzionych przedmiotów lub elementów, między innymi poprzez udostępnianie dokumentacji opisowej i fotograficznej,
6. zapobieganie rozprzestrzenianiu się (powiększaniu) zniszczeń lub uszkodzeń,
7. dokumentowanie zdarzenia oraz zniszczeń i uszkodzeń , dokonanie wstępnej oceny i szacowania strat,
8. powiadomienie Podkarpackiego Konserwatora Zabytków oraz Burmistrza Miasta Jarosławia o zdarzeniu i poniesionych stratach (na formularzu zgłoszenia strat w zabytkach) oraz ewentualnych potrzebach pomocy,
9. przystąpienie do przywrócenia stanu poprzedniego zniszczonych lub uszkodzonych zabytków (prace zabezpieczające i konserwatorskie),
10. powrót do normalnego funkcjonowania obiektów,
11. wprowadzenie niezbędnych korekt (uzupełnień) do planu i systemu ochrony.

8.8. Ochrona zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego.

Zabytki nieruchome administrowane przez Państwową Wyższą Szkołę Techniczno – Ekonomiczną w Jarosławiu w razie niebezpieczeństwa wybuchu konfliktu zbrojnego będą utrzymywane w sprawności technicznej z równoczesnym ograniczeniem ich funkcji użytkowych. Główny wysiłek kierownictwa uczelni i pracowników obiektów zabytkowych będzie nakierowany na zgromadzenie i zabezpieczenie materiałowo – techniczne prac przygotowawczych mających na celu odpowiednie zabezpieczenie, w pierwszej kolejności najcenniejszych zabytków nieruchomych tj. obiektów wpisanych do rejestru zabytków, a w szczególności najbardziej wartościowych elementów. Wszystkie obiekty zabytkowe podlegają ochronie w ramach prac przygotowawczych. Sprawdzeniu i uzupełnieniu ewidencji i dokumentacji technicznej, budowlanej i konserwatorskiej - opisowej, rysunków technicznych i fotografii stanu aktualnego, w tym kart ewidencyjnych zabytków oraz przygotowaniu ukrycia i zabezpieczenia tej dokumentacji, w ramach zabezpieczenia archiwum jednostki przed ewentualnym zniszczeniem lub kradzieżą. Przygotowanie i zorganizowanie określonej ilości znaków rozpoznawczych Konwencji Haskiej z materiałami i

narzędziami do ich przymocowania oraz określeniu sił i czasu wykonania. Przygotowanie wykonawców sprzętu i narzędzi oraz zaplanowanie dostaw materiałów do wykonania prac techniczno - zabezpieczających najbardziej cenne elementy wystroju architektonicznego oraz demontażu i ukrycia najbardziej zagrożonych detali. Wydzielenie i przeszkolenie grupy zabezpieczenia i ratownictwa zabytków nieruchomych oraz zapewnienie jej właściwego wyposażenia i gotowości powiadamiania , dowozu, zabezpieczenia itp. Wybór i zaangażowanie konsultanta (architekta, konserwatora) do nadzorowania prac zabezpieczających , ratowniczych i ewentualnej oceny strat. Prowadzenie monitoringu zagrożeń we współdziałaniu z organami OC, zarządzania kryzysowego i w oparciu o sygnały i komunikaty ostrzegawcze. Przeszkolenie obsad obiektów z zakresu znajomości sygnałów alarmowych i sposobu postępowania (procedur) na wypadek zagrożeń wynikających z sytuacji militarnej i przewidywanych działań zbrojnych w rejonie gminy. Zorganizowanie i przygotowanie do uruchomienia wzmocnionej obserwacji, kontroli dostępu i ochrony obiektów na wypadek zagrożenia wojennego i terrorystycznego.

8.9. Ochrona zabytków w czasie podwyższonej gotowości.

W okresie narastania zagrożenia państwa będą podjęte następujące zadania:

1. zamknięcie dostępu na teren zabytków.
2. uruchomienie systemu wzmoczonej obserwacji obiektów i ochrony polegającej na zorganizowaniu stałego dyżuru składającego się z pracowników obiektów.
3. wykonanie przewidzianych prac inżynieryjno – budowlanych w obiektach zabytkowych (obudowa, osłona, demontaż i ukrycie elementów) jeśli obiekty wymagają takich prac,
4. umieszczenie znaków rozpoznawczych Konwencji Haskiej na dachach obiektów zabytkowych,
5. przygotowanie budynków do zaciemniania, uruchamiania awaryjnego zasilania energetycznego i oświetlenia zastępczego – jeśli istnieją takie możliwości,
6. zmagazynowanie i utrzymanie w stałej gotowości sprzętu technicznego i transportowego, materiałów (budowlanych, izolacyjnych itp.) narzędzi i urządzeń oraz środków podręcznych do prac ratowniczych i ochrony osobistej personelu obiektów,
7. zgromadzenie niezbędnych zapasów wody, żywności, środków opatrunkowych i dezynfekcyjnych, środków czystości itp.
8. sprawdzenie systemu łączności, alarmowania i powiadamiania pracowników i specjalistycznych służb ratowniczych,
9. prowadzenie stałego monitoringu zagrożeń i podejmowanie stosownych działań w zależności od sytuacji,
10. zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia osobom wyznaczonym do stałego dyżuru, ochrony oraz grupy zabezpieczenia i ratownictwa zabytków (jeśli będzie powołana).

W razie wystąpienia nagłego zagrożenia wojennego i braku czasu na wykonanie wszystkich przewidywanych prac zabezpieczających obiekty zabytkowe - w pierwszej kolejności zostaną wykonane oznakowania obiektów zabytkowych znakami rozpoznawczymi Konwencji Haskiej.

CZAS WYKONANIA OZNAKOWANIA OD 5 DO 7 DNI

8.10. Zadania w czasie działań wojennych.

1. śledzenie sytuacji militarnej na podstawie komunikatów ze środków masowego przekazu, informacji od organów administracji wyższego szczebla oraz przekazywanie stosownych informacji użytkownikom i administratorom oraz innym podmiotom uczestniczącym w procesie ochrony zabytków,
2. stosowanie się do ogłoszonych alarmów i komunikatów oraz niezwłoczne zapoznanie z nimi obsad obiektów oraz innym osobom przebywającym w tym czasie w obiektach zabytkowych,
3. zaciemnienie budynków i uruchomienie systemów awaryjnego zasilania i oświetlenia jeśli takie istnieją,
4. zamknięcie wjazdów i wejść oraz zapewnienie pełnej kontroli wstępu do obiektów zabytkowych,
5. prowadzenie prac ratowniczych i doraźnych zabezpieczeń w razie zniszczeń lub uszkodzeń,
6. powiadomienie w razie potrzeby specjalistycznych sił ratowniczych i ratownictwa medycznego – udzielanie im informacji i pomocy w czasie trwania akcji ratowniczych,
7. dokonywanie oceny, szacowanie i dokumentowanie strat powstałych uszkodzeń i zniszczeń,
8. przekazywanie informacji o stratach i ewentualnych potrzebach pomocy do Burmistrza miasta Jarosławia I Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

8.11. Logistyczne zabezpieczenie działań ochrony zabytków.

Ochrona zabytków w wypadku konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowej w okresie podwyższenia gotowości obejmuje min. przygotowanie i rozmieszczenie znaków Konwencji Haskiej. W tym celu planuje się zakup niezbędnych materiałów służących do wykonania znaków takich jak: płótno, tektura, deski, plastik, farby, pędzle, tkaniny odporne na działanie warunków atmosferycznych i wykonanie znaków. Znaki Konwencji Haskiej przygotowane zostaną na bazie specjalistycznych firm. Siły i środki techniczne potrzebne do wykonania i rozmieszczenia znaków Konwencji Haskiej, demontażu i ukrycia najcenniejszych detali i elementów wyposażenia zabytków, a także wykonania innych niezbędnych prac zabezpieczających zabytki i wspomaganie profesjonalnych sił ratowniczych będą organizowane:

1. na bazie pracowników PWSTE Jarosław,
2. firm posiadających sprzęt samochodowo – transportowy z obsługą,
3. Państwowa Straż Pożarna w Jarosławiu,

9. WNIOSKI Z ANALIZY ROZMIESZCZENIA I ZAGROŻENIA ZABYTKÓW ORAZ SPOSOBY ICH OCHRONY

Z analizy rozmieszczenia zabytków ruchomych i nieruchomych wynika, że są rozmieszczone w centrum miasta przy głównej ulicy.

Sposoby ochrony zabytków nieruchomych to:

- A. prowadzenie ewidencji zabytków w formie kart adresowych przez Burmistrza,
- B. demontaż i ukrycie najcenniejszych detali architektonicznych i elementów wyposażenia,
- C. przygotowanie i rozmieszczenie znaków Konwencji o ochronie dóbr kulturalnych w razie konfliktu zbrojnego wraz z Regulaminem wykonawczym do tej Konwencji oraz protokołem o ochronie dóbr kulturalnych w razie konfliktu zbrojnego, podpisanej 35 w Hadze dnia 14 maja 1954r. (Dz.U. z 1957 r. Nr 46, poz. 212) „zwanej dalej” Konwencją „Haską”.
- D. zgromadzenie i utrzymywanie w gotowości urządzeń, sprzętu, narzędzi, opakowań,

materiałów niezbędnych do wykonania prac zabezpieczających i działań ratowniczych,
 E. zorganizowanie systemu monitorowania zagrożeń, alarmowania i powiadamiania,
 F. wyznaczenie i przygotowanie zespołów ludzkich do prac zabezpieczających i działań ochronnych.

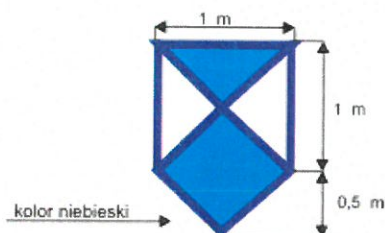
10. SPOSÓB WSPÓŁDZIAŁANIA, POWIADAMIANIA I ŁĄCZNOŚCI

Lp.	Nazwa instytucji, urzędu	Adres	Telefon Fax
1.	Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów	ul. Goraszewska 7 02-910 Warszawa	22 256 96 00 22 256 96 50
2.	Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków	ul. Jagiellońska 29 37-700 Przemyśl	166785944 166786178
3.	Starostwo Powiatowe	ul. Jana Pawła II 17 37-500 Jarosław	166246200 166246249
4.	Burmistrz Miasta Jarosławia	ul. Rynek 1 37 -500 Jarosław	166248701 166248765
5.	Powiatowa Państwowa Straż Pożarna	ul. Morawska 2 37 -500 Jarosław	163071200 163071221
6.	Komenda Powiatowa Policji	ul. Poniatowskiego 50 37- 500 Jarosław	166240310 166240319

Alarmowanie i ostrzeżenie oraz przekazywanie ostrzeżeń w czasie pokoju organizuje się na bazie Miejskiego Zespołu Zarządzania kryzysowego, a w czasie wojny na bazie "stałego dyżuru".

11 OZNAKOWANIE OBIEKTÓW ZABYTKOWYCH ZNAKIEM ROZPOZNAWCZYM KONWENCJI HASKIEJ

Wzór znaku rozpoznawczego Konwencji haskiej w układzie pojedynczym, służy do oznakowania zabytków korzystających z ochrony ogólnej.

Znak rozpoznawczy Konwencji haskiej z czytelną informacją, że obiekt (nazwa obiektu, nr obiektu itp.) jest zaliczony do obiektów korzystających z ochrony ogólnej, umieszcza się przy wejściu do obiektu zabytkowego. Dolna krawędź znaku powinna znajdować się 2 metry powyżej poziomu ziemi.

2. Pełną widoczność znaku za dnia zapewnia się poprzez odpowiednie jego rozmieszczenie na:

- 1) dachach obiektu:
 - a) pojedynczego obiektu:
 - dachu płaskim - jeden znak,
 - dachu o wysokiej kalenicy - po jednym znaku po jednej i drugiej stronie kalenicy
 - dachu o więcej niż dwóch połaciach – po jednym znaku na każdej połaci,
 - b) kilku obiektach na nieruchomości:
 - c) dachach płaskich - po jednym zestawie znaku na każdym obiekcie;
 - d) dachach o wysokiej kalenicy po jednym znaku, na przemian z jednej i drugiej strony kalenicy;
- 2) zewnętrznych ścianach obiektu:
 - a) pojedynczego obiektu - na ścianie frontowej i tylnej,
 - b) kilku obiektach na nieruchomości - na zewnętrznych ścianach poszczególnych budynków wytyczających zarys posesji,
- 3) placach nieruchomości, na których rozmieszczonych jest kilka obiektów zabytkowych:
 - jeden znak o podwójnych wymiarach.

Znaki można wykonać i umieścić w sposób nieprzynoszący szkody dla zabytku na:

- 1) dachu obiektu poprzez:
 - rozciągnięcie płótna z namalowanym znakiem;
 - przymocowanie trwałych plansz z namalowanym znakiem;
- 2) ścianach obiektu – zawieszenie plansz tekturowych /z desek/ z namalowanym znakiem;
- 3) na placu nieruchomości – rozciągnięcie płótna lub innego tworzywa z namalowanym znakiem lub wysypanie kolorowego kruszywa /materiałów trwałych/

Uwaga: Rozmiary znaków powinny być proporcjonalne do wielkości obiektu.

12. ZESTAWIENIE PRAC DOKUMENTACYJNYCH I KONSERWATORSKO - ZABEZPIECZAJĄCYCH W RAZIE WYSTĄPIENIA STRAT I SZKÓD W ZABYTKACH

- zabezpieczenie zabytków przed dalszą destrukcją po ustąpieniu zagrożenia,
- dokumentowanie zdarzeń, strat i podjętych działań (filmowanie, fotografowanie, kopiowanie, itp.)
- informowanie właściwych organów administracji publicznej w szczególności Konserwatora Zabytków oraz organów założycielskich o:
 - stratach,
 - podjętych działaniach,
 - potrzebach pomocy,
 - wykonanie ekspertyzy konserwatorskiej.

Nazwa obiektu, nr rejestru w wykazie zabytków	Szczegółowy opis strat i szkód	Zakres prac dokumentacyjnych konserwatorskich do wykonania
1	2	3

13. ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI I ALARMOWANIA

Lp.	Nazwa instytucji	Nr telefonu, fax, e-mail
1.	Urząd Miasta Jarosławia Adres: Rynek 1 37-500 Jarosław Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego	166248766 166248752
2.	Starostwo Powiatowe w Jarosławiu 37-500 Jarosław ul. Jana Pawła 17 Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego	166246231 166215685
3.	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego 00-529 Warszawa ul. Wspólna 1/5	225292218 225017198
4.	Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego 35-959 Rzeszów ul. Grunwaldzka 15	178671238 178671864
5.	Podkarpacki Wojewódzki Konserwator Zabytków Wojewódzki urząd Ochrony Zabytków 37 – 700 Przemyśl ul. Jagiellońska29	166785944 166786178
6.	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego Generalny Konserwator Zabytków Biuro Administracyjno – Budżetowe 00-071 Warszawa ul. Krakowskie Przedmieście 15/17	22 421-01-100
7.	Państwowa Straż Pożarna	998
8.	Policja	997
9.	Pogotowie ratunkowe	999
10.	Pogotowie energetyczne	991
11.	Pogotowie gazowe	992
12.	Pogotowie ciepłownicze	993

14.ARKUSZ AKTUALIZACJI

L.p.	Data	Nazwa dokumentu	Treść aktualizacji	Podpis

15. FORMULARZ ZGŁOSZENIA STRAT W ZABYTKACH

Lp.	Miejscowość (adres, gmina)	Obiekt nr wpisu do rejestru zabytków (ewidencji) lub inwentarza muzealiów itp.	Funkcja	Właściciel, użytkownik, zarządca	Rodzaj, związy opis i przyczyna strat	Wartość strat i przewidywane źródła finansowania ich usunięcia	Adnotacja o weryfikacji strat na miejscu przez organ ochrony zabytków	Wykonane prace ratowniczo- zabezpieczające i konserwatorskie organ prowadzący ewentualne postępowanie wyjaśniające.
1	2	3	4	5	6	7	8	9

16. WYKAZ ZABYTKÓW NIERUCHOMYCH PWSTE JAROSŁAW PODLEGAJĄCYCH ZABEZPIECZENIU W RAZIE SYTUACJI KRYZYSOWYCH LUB NA WYPADEK KONFLIKTU ZBROJNEGO

Lp.	Miejscowość	(obiekty podlegające zabezpieczeniu)	Elementy obiektu podlegające zabezpieczeniu	Proponowany sposób zabezpieczenia	Niezbędne siły i czas na wykonanie zadania	Koszty	Uwagi
1.	JAROSŁAW	Budynek „GWIAZDA”	Cały obiekt	Zawieszenie znaków rozpoznawczych konwencji Haskiej Wykonanie szczegółowej dokumentacji fotograficznej i ukrycie jej z pozostałą dokumentacją.	Pracownicy PWSTE Jarosław 3 osoby 3 godziny	150,00 zł	
2.	JAROSŁAW	BUDYNEK GRUNWALDZKA 24	Całe obiekty	Zawieszenie znaków rozpoznawczych konwencji Haskiej. Wykonanie szczegółowej dokumentacji fotograficznej i ukrycie jej z pozostałą dokumentacją.	Pracownicy PWSTE Jarosław 3 osoby 3 godziny	150,00 zł	

17. WYKAZ JEDNOSTEK, INSTYTUCJI I RZECZOZNAWCÓW PRZEWIDZIANYCH DO UDZIELENIA POMOCY ZABYTKOM W RAZIE ZAGROŻENIA

Jednostka, instytucja, organizacja, rzeczoznawca	Adres	Telefon, fax	Uwagi
Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków	37-700 Przemyśl ul. Jagiellońska 29	tel. 166785944 fax. 166786178	
Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego w Jarosławiu	37-500 Jarosław ul. Rynek1	166248766 166248752	
Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego w Jarosławiu	37-500 Jarosław ul. Jagiellońska 29	166246231 166215685	
Powiatowa Państwowa Straż Pożarna Jarosław	37 500 Jarosław ul. Morawska 2	163071200, 998, 163071221	
Komenda Powiatowa Policji w Jarosławiu	37-500 Jarosław ul. Poniatowskiego 59	166240310 166240319, 997	
Pogotowie Gazowe	Jarosław	992	
Pogotowie Energetyczne	Jarosław	991	
Pogotowie wodno - kanalizacyjne	Jarosław	994	
Straż Miejska	Jarosław	986	
Pogotowie ratunkowe	Jarosław	999	

Wykonano trzech egzemplarzach dla:

- Burmistrz Miasta Jarosławia,
- Wojewódzki Podkarpacki Konserwator Zabytków,
- PWSTE w Jarosławiu

Wykonał – Henryk Kuchta